

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43490
Nom	Investigació en didàctica de les cc. socials: història
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	7.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2157 - M.U. en Investigació en Didàctiques Específiques 12-V.2	Facultat de Magisteri	1	Primer quadrimestre
3112 - Didàctiques Específiques	Escola de Doctorat	0	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2157 - M.U. en Investigació en Didàctiques Específiques 12-V.2	10 - Investigació en didàctica de les ciències socials	Optativa
3112 - Didàctiques Específiques	1 - Complementos de Formació	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
FUERTES MUÑOZ, CARLOS	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials
PARRA MONSERRAT, DAVID	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials
SAIZ SERRANO, JORGE	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials

RESUM

Aquesta assignatura, integrada en el Mòdul 6 del Màster en Investigació en Didàctiques Específiques i emmarcada en l'especialitat de Didàctica de les Ciències Socials, pretén oferir a l'estudiantat de postgrau un conjunt d'informacions, enfocaments, eines i materials que els permeta investigar en Didàctica de la Història per tal d'afavorir la innovació i el desenvolupament d'un model crític d'ensenyament que millore

la qualitat del sistema escolar.

En aquest sentit, s'espera contribuir a una millor investigació educativa sobre la construcció del coneixement històric, sobre la incidència dels diversos corrents epistemològics/historiogràfics en l'ensenyament, sobre els continguts i enfocaments dels llibres de text i altres materials curriculars o sobre la importància de les concepcions espontànies de l'alumnat i professorat pel que fa a les identitats històriques i socioculturals, la formació ciutadana o la configuració de discursos i representacions de gran importància a l'hora de comprendre el món i dotar-lo de significat.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Es recomana que l'estudiantat que es matricule en aquesta assignatura domine els conceptes bàsics de la disciplina històrica, perquè és impossible investigar en Didàctica de la Història sense aquest requisit. Per això es sol·licitarà que l'estudiantat haja cursat un Grau en Història, Història de l'Art o Geografia, o bé que haja desenvolupat aquests continguts en altres Graus com els de Mestre/a en Educació Infantil o Primària.

COMPETÈNCIES

2157 - M.U. en Investigació en Didàctiques Específiques 12-V.2

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Crear espais d'investigació i aprenentatge, posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.

- Avaluar els problemes actuals d'investigació sobre l'ensenyança o l'aprenentatge en els camps del saber característics de la pròpia Didàctica Específica.
- Sintetitzar aspectes històrics, epistemològics i ontològics associats amb el sorgiment i l'evolució de la investigació en la pròpia Didàctica Específica.
- Sintetitzar problemes d'investigació rellevants sobre aprenentatge o ensenyança en les disciplines pertanyents a la pròpia Didàctica Específica.
- Buscar i sintetitzar informació sobre resultats d'investigació -en repertoris bibliogràfics, materials, virtuals, etc.- útils per a fonamentar un nou projecte d'investigació.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- S'espera que l'estudiantat es familiaritze amb l'actual situació de la recerca en didàctica de les Ciències Socials, especialment en didàctica de la Història, per tal que conega els principals debats de l'àrea i puga construir marcs teòrics sòlids que fonamenten les seues investigacions.
- S'espera que l'estudiantat sàpiga utilitzar els coneixements de la recerca educativa per a generar instruments i marcs analítics que contribuïsqen a la millora de l'educació històrica en els distints nivells educatius.
- S'espera que l'estudiantat adquireisca els coneixements i competències necessaris per comprendre el procés de construcció del coneixement històric en el sistema escolar i valorar la incidència dels diversos corrents epistemològics, psicopedagògics i metodològics, així com de distints recursos i materials curriculars, en l'ensenyament/aprenentatge de la història i la formació d'una ciutadania crítica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Pràctiques, usos i representacions de la Història escolar

- 1.1. La representació d'una disciplina escolar com a objecte d'estudi: la Història
- 1.2. Representacions socials i memòria escolar: el perquè dels records, dels oblitats i dels silencis
- 1.3. La formulació d'una investigació didàctica a partir d'entrevistes
- 1.4. L'anàlisi qualitativa dels discursos sobre la Història

2. Fonaments teòrics i metodològics d'investigació amb llibres de text i narratives d'alumnat i professorat en formació: l'exemple del pensament històric i les identitats nacionals

- 2.1. El lloc de la investigació en Didàctica de la Història: reptes epistemològics i debilitats disciplinars
- 2.2. Fonaments teòrics en competències de pensament històric i Història escolar
- 2.3. Fonaments teòrics en identitats nacionals i Història escolar
- 2.4. Els llibres de text d'història escolar: estratègies i recursos en metodologia quantitativa i qualitativa
- 2.5. Narratives i qüestionaris en alumnat i futur professorat: estratègies i recursos en metodologia quantitativa i qualitativa

3. Els temes conflictius en l'ensenyament de la història com a objecte d'investigació

- 3.1. Els temes històrics "conflictius": definicions i problemàtiques d'investigació educativa
- 3.2. Context escolar i alumnat davant els temes històrics conflictius
- 3.3. Docents davant els temes històrics conflictius

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	42,00	100
Estudi i treball autònom	133,00	0
TOTAL	175,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia serà la pròpia de la investigació científica. En primer lloc triarem un problema en relació amb els interessos de l'estudiantat i les possibilitats de desenvolupament en el temps establert i les capacitats de la direcció del curs. Els problemes, per això, estaran relacionats amb els continguts que es desenvoluparan en el mòdul.

L'estudiantat disposarà d'una selecció de lectures que haurà de realitzar per contextualitzar la investigació didàctica. Una vegada llegits fora de l'aula aquests articles i capítols es debatran les formulacions teòriques que puguin ajudar a resoldre els problemes.

AVALUACIÓ

L'avaluació suposa un procés de judicis per millorar la investigació desenvolupada per part de l'estudiantat, però també té com a objectiu qualificar les seues competències per desenvolupar-la en el futur. Així doncs, es tindrà en compte:

- La realització, al llarg del curs, de **diverses proves o activitats teòrico-pràctiques individuals**. En particular, es realitzarà una prova o activitat teòrico-pràctica en finalitzar les sessions de cada docent, les quals serviran per aplicar els coneixements teòrics treballats i les competències adquirides en les sessions anteriors. [80%]
- **La implicació i esforç manifestats al llarg de les diferents sessions no recuperables**, tot valorant especialment la lectura comprensiva dels textos indicats que es demostrarà mitjançant la participació oral en l'aula. [20%]

L'estudiantat que no assistisca de manera regular a classe no optarà a l'avaluació contínua i realitzarà una prova final que recollirà els objectius d'aprenentatge i el temari previst en la guia docent de l'assignatura. Les respostes a les preguntes plantejades estaran degudament argumentades, amb referències bibliogràfiques i contemplarà tots els aprenentatges de caràcter teoricopràctic impartits en l'assignatura. Per a la primera i segona convocatòria es mantindrà la qualificació de les tasques no recuperables lliurades.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BANDERAS, N. i FUERTES, C. (2021). Representaciones y prácticas docentes en torno a la dictadura de Franco. *Tempo e Argumento*, v. 13, n. 33, 1-37.
- GONZÁLEZ, M.P. (2021). Saberes, prácticas y materiales: la historia argentina reciente en las aulas. En M.P. González (Comp.). *Saberes y prácticas escolares en torno a la historia contemporánea y reciente. Desafíos en el abordaje del pasado reciente en la Argentina II* (pp. 127-143). Los Polvorines: Universidad Nacional de General Sarmiento.
- MARTÍNEZ, N., SOUTO, X.M. i BELTRÁN, J. (2006). Los profesores de Historia y la enseñanza de la Historia en España. Una investigación a partir de los recuerdos de los alumnos. *Enseñanza de las ciencias sociales. Revista de investigación*, 5, 55-71.
- PARRA, D. (2018). El peso de la tradición en la representación y los usos públicos de la Historia escolar. En A. Delgado y A. Rivera (Eds.), *¿Qué saben de su historia nuestros jóvenes? Enseñanza de la historia e identidad nacional* (pp. 55-74). Comares.
- SÁIZ SERRANO J. Memorizar España sin pensarla históricamente. *Historia escolar e identidad nacional*. En A. Delgado y A. Rivera (Eds.). *¿Qué saben de su historia nuestros jóvenes? Enseñanza de la historia e identidad nacional*, Comares, Granada, 2018, pp. 75-98.
- SÁIZ SERRANO, J. i LÓPEZ FACAL, R. Competencias y narrativas históricas. El pensamiento histórico de estudiantes y futuros profesores. *Revista de Estudios Sociales*, 52, 2015, PP. 87-101.